

XVI. SPRAWOZDANIE
DYREKCYI
KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIET
IM. A. BARANIECKIEGO

ZA ROK SZKOLNY 1915/16
ISTNIENIA KURSÓW XLVIII.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM KURSÓW IM. A. BARANIECKIEGO.
1916.

XVI. SPRAWOZDANIE
DYREKCYI
KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIET
IM. A. BARANIECKIEGO

ZA ROK SZKOLNY 1915/16
ISTNIENIA KURSÓW XLVIII.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM KURSÓW IM. A. BARANIECKIEGO.
1916.

XVI. SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIEC

IM. A. BARANIECKIEGO

ZA ROK SZKOLNY 1915/16

ISTNIENIA KURSÓW XLVIII.

W KRAKOWIE
Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie, Mikołajska 13
pod zarządem A. Szyjewskiego.

1. Zarząd i ciało nauczające.

Kuratorya

z ramienia Sekcji Szkolnej Rady miejskiej.

Dr. E. Bandrowski, dyr. szkoły przemysłowej i przewodniczący.

Dr. J. Nowak, prof. Uniwersytetu.

Dr. W. Wassung, prof. szkoły przemysłowej.

Dyrekcya.

Dr. J. Rostafiński, prof. Uniw., Dyrektor.

Dr. J. Łoś, prof. Uniw., przewodniczący wydziału literackiego.

Dr. L. Marchlewski, prof. Uniw., przewodniczący wydziału przyrodniczego.

Piotr Stachiewicz, prof. malarstwa, kierownik wydziału artystycznego.

Sekretarka.

Helena Tomaszewska.

Profesorowie.

Prof. Dr. Fr. Bujak, prof. Uniw. Jag., wykładał historię gospodarczą XIX. i XX. w.

Dr. W. Horodyski, kus. bib., wykładał historię filozofii.

A. Jaworski, prof. II. szkoły realnej wykładał pedagogię i dydaktykę.

Dr. L. Kolankowski, doc. Uniw. Jagiell., wykładał historię polską.

Dr. W. Konopczyński, Doc. Uniw. Jagiell., wykładał historię nowożytną.

J. Lorenz, inspektor okręg. wykładał pszczelnictwo.

Dr. Jan Łoś, prof. Uniw. Jagiell., czł. Akad. Um., wykładał język polski.

Dr. X. Michalski, prof. Kol. duch. XX. Misionarzy wykładał etykę.

A. Gramatyka-Ostrowska, udziela nauki początkowej rysunków.

- N. Pańkowski, Insp. hod., wykładał hodowlę trzody.
Dr. F. Papée, Dyr. Bibl. Jagiell. czł. Akad. Um., wykładał historię powszechną.
L. Piccard, Radca szkolny, wykładał anatomię artystyczną.
W. de Préwal, właśc. zakł. ogrod. wykładał ogrodnictwo.
L. Puget Br. udzielał nauki rzeźby.
H. Radlińska, wykładała historię wychowania.
Dr. J. Rostafiński, prof. Uniw. Jagiell. czł. Akad. Um., wykładał biologię gospodarczą, oraz wstęp przyrodniczy.
H. Rozwadowski, prof. sem. wykładał rolnictwo.
Dr. L. Rydel, wykładał literaturę powszechną.
B. Rychter Janowska, udzielała nauki pejzażów.
Dr. T. Rylski, inspektor kraj., wykładał mleczarstwo i gospodarstwo w oborze.
Prof. W. Skalski, prof. Akad. handl., wykładał rachunkowość.
P. Stachiewicz, artysta malarz, udzielał lekcyi malarstwa i rysunków.
K. Stasiniewiczowa, wykładała hodowlę drobiu.
L. Strojnowski, udzielał nauki rysunków wieczornych.
M. Szukiewicz, kustosz Muz. Nar., wykładał historię sztuki.
Prof. W. Tabeau, Insp. spół. handl., wykładał kooperatywy.
Dr. J. Ujejski, prof. gim. IV., wykładał literaturę polską XIX. w.
Prof. W. Wodzinowski, artysta malarz, udzielał lekcyi rysunków w I. kwartale.
Prof. Wyrobek L., wykładał fizyczne wychowanie i higienę.
Z. Zbijewski, prof. szkoły przemysłowej, wykładał o przetworach owocowych.
Dr. M. Żmigrodzki, bibliotekarz, wykładał o zabytkach i pamiątkach narodowych.

II. Uczennice.

A. Spis uczenicz wydziałów naukowych.

Litera **Z** położona po nazwisku, oznacza uczenicę zwyczajną, t. j. mającą prawo do otrzymania patentu. **N** po nazwisku oznacza, że uczennica jest nadzwyczajną. Litera **D** po nazwisku oznacza, że uczennica, nie wysłuchawszy I. kursu, zapisała się odrazu na kurs II. Jestto zatem zawsze uczennica nadzwyczajna, ale o ile skończyła zakład średni, to wysłuchawszy pierwszy kurs, mogłaby otrzymać dyplom.

W następnych kolumnach znak **I** oznacza, że uczennica słuchała w danem półroczu wykładów na oznaczonym wydziale i kursie.

W kolumnie pierwszej egzaminów litera **S** oznacza, że uczennica składała egzamina, w kolumnie drugiej znaki **I** i **II**, że otrzymała świadectwo z ukończenia pierwszego, drugiego lub obu kursów. Znak **D**, że otrzymała dyplom, **M**, że dostała Mały Dyplom.

	I półrocze			II półrocze			Egzamina	
	kursu			kursu			Składa	zdawa
	literacki	spo- łeczny	gospod.	literacki	spo- łeczny	gospod.		
	II	II		II	II			
1. Betterówna Karola Z	I	I	—	I	I	—	S	—
2. Chmurska Jadwiga Z	—	—	—	—	—	I	—	—
3. Chramcówna Marya Z	I	—	I	—	—	—	—	—
4. Czubkówna Zofia Z	—	—	I	—	—	I	—	M
5. Ehrenpreisówna Irena Z	I	I	—	I	I	—	S	—
6. Färberówna Róża Z	I	I	—	I	I	—	S	—
7. Flaumhaftówna Anna Z	I	—	I	—	—	I	S	—
8. Günzig Olga Z	I	—	—	I	—	—	—	D
9. Horowitówna Ernestyna N	I	I	—	—	—	—	—	—
10. Isenberg Helena Z	—	—	—	I	I	—	S	—
11. Karmelówna Felicya N	I	I	—	I	I	—	S	—
12. Kmiecówna Franciszka Z	I	I	—	I	I	—	S	—
13. Korngoldówna Helena Z	I	—	I	I	—	I	S	M
14. Kornreichówna Anna N	I	I	—	I	I	—	S	—
15. Kwaśnicka Olga Z	I	—	I	—	—	—	—	—
16. Lipska Stefania Z	I	I	—	I	I	—	S	—
17. Lisicka z Wojnarowiczów Ludmiła N	I	—	I	—	—	—	—	—
18. Löblówna Gizela N	I	I	—	I	I	—	S	—
19. Łosiówna Janina Z	I	—	I	I	—	I	—	M
20. Łosiowa z Łuniewskich Hanna Z	—	—	—	—	—	I	—	—
21. Markiewiczówna Władysława N	I	I	—	I	I	—	S	—
22. Mąkówna Wanda Z	I	—	I	I	—	I	—	M
23. Michalekówna Anna Z	I	I	—	I	I	—	S	—
24. Michalska Olga Z	I	I	—	I	I	—	S	—
25. Ossowska Kazimiera	I	I	—	—	—	—	—	—
26. Papée Marya Z	I	I	—	I	I	—	S	—
27. Piwnicka Eleonora N	I	I	—	I	I	—	S	—
28. Rakiszówna Zofia Z	I	I	—	I	I	—	S	—
29. Rittermanówna Ludwika Z	I	I	—	I	I	—	S	—
30. Rostafińska Justyna N	I	—	—	—	—	—	—	—
31. Rostafińska Helena Z	—	—	I	—	—	—	—	—
32. Różycka Marya Z	—	—	—	I	—	I	S	—

	I półrocze			II półrocze			Egzamina	
	kursa			kursa			Składa	zdała
	literacki	spo- łeczny	gospod.	literacki	spo- łeczny	gospod.		
	II	II		II	II			
33. Sądecka Sydonia Z	I	I	—	—	—	—	—	
34. Skrzyńska Józefa Z	I	—	—	—	—	—	—	
35. Starzeńska Hr. Anna N	I	—	I	I	—	I	S M	
36. Sternberg Sara Z	I	I	—	—	—	—	—	
37. Troskiewiczówna Wanda Z	I	—	I	I	—	I	M	
38. Trzetrzevińska Zofia Z	—	—	—	I	—	I	—	
39. Tyrałówna Jadwiga Z	—	—	—	I	I	—	—	
40. Wintuschkówna Stefania Z	I	I	—	I	I	—	S II II	
41. Wintuschkówna Władysława Z	I	I	—	—	—	—	—	
42. Wojnarowiczówna Marya N	I	—	I	I	—	I	S	
43. Zuckerówna Helena Z	I	I	—	I	I	—	S	

B. Spis uczenic wydziału artystycznego.

R. I. oznacza lekcye rysunków początkowych; R. II. lekcye wyższych rysunków; M. malarstwa; W. kurs rysunków wyższych.

W kolumnie odznaczeń I znaczy najwyższą nagrodę, t. j. list pochwalny, II uznanie za postęp, III wzmiankę pochlebną; w kolumnie egzaminów A złożony egzamin z anatomii artystycznej, P z perspektywy, S z historii sztuki, P dyplom z ukończenia studiów artystycznych.

	Przedmiot	Dawna	Nowa	Egzamina	Odznaczenia
1. Anczycówna Zofia	R I R II	—	I	—	III
2. Angermanówna Jadwiga	R II W P	—	I	A S	III
3. Barabaszówna Zofia	P	I	—	—	II
4. Browiczówna Helena	M W	I	—	—	—
5. Brünn Anna	Rz	—	I	—	—
6. Chmielewska Janina	W	—	I	—	—
7. Ciechanowska Janina	R II Rz	—	I	—	III
8. Czerna-Szwarcenberg Krystyna	R I	—	I	—	III
9. Czosnowska Marya	R II M	—	I	—	—
10. Dembińska Halina	M W P Rz	I	—	—	III
11. Fiałkowska Janina	R II W	—	I	—	—
12. Fogelmanówna Julia	R I	—	I	—	III
13. Fromowiczówna Marya	R II W P	—	I	A S	II i III
14. Grotowska z Pawlikowskich Teofila	Rz	—	I	—	—
15. Hebenstreitówna Anna	R II W P	—	I	A	III
16. Hoffmanówna Jadwiga	M W Rz	I	—	—	—
17. Horwathówna Apolinara	M W Rz	I	—	—	—
18. Kawecka Franciszka	R I	—	I	—	—
19. Klipperówna Salomea	M W Rz	I	—	—	III
20. Komierowska Anna	R II Rz	—	I	—	II
21. Koneczna Bronisława	R-II W P	—	I	—	—

	Przedmiot	Dawna	Nowa	Egzamjna	Odnazczenia
22. Kossowska Stefania	W Rz.	—	I	—	—
23. Lekki Leokadya	R II	—	I	—	II
24. Ligasówna Stefania	P	—	I	—	III
25. Łosiówna Janina	R I	—	I	—	—
26. Marsówna Zofia	W P	—	I	—	III
27. Milanówna Natalia	R II W P	—	I	A	III
28. Miłodecka Irena	R II P	I	—	—	III
29. Molkówna Stefania	R II W P	—	I	A	II III
30. Opolska Marya	W	—	I	—	—
31. Ostrowska ze Spławińskich Marya	M W P	—	I	A	—
32. Pinkasówna Henryka	M P	—	I	—	—
33. Piżłówna Helena	P	—	I	—	—
34. Ponikiewska z Sulimierskich Celina	R I	I	—	—	III
35. Ramułówna Czesława	R II	I	—	—	—
36. Reichówna Marya	R II M W P	—	I	A	I
37. Rostafińska Justyna	R I	I	—	—	III
38. Sakowska Marya	R II	—	I	—	—
39. Stroffowa Ludgarda	M P Rz	—	I	—	III
40. Sulikowska Wenantyna	R II W Rz	—	I	—	—
41. Waclawikowa z Podobińskich Stef.	R I	—	I	—	III
42. Zalasińska Zofia	P	—	I	—	—
43. Żukotyńska Klementyna	M W Rz	I	—	—	—

C. Statystyka.

W roku szkolnym 1915/16 zapisało się na kursa ogółem 138 osób, a mianowicie:

uczenic zwyczajnych i nadzwyczajnych wydziałów naukowych	43
» wydziału artystycznego	43
» hospitantek	52
Razem	138

Co do uczenic zwyczajnych, Kurs drugi	
to zapisało się w pierwszym półroczu	37
z pomiędzy nich nie zapisało się na drugie półrocze	11
pozostało na drugie półrocze	26
przybyło na letnie półrocze	6
było w drugim półroczu	32

Uczennice zwyczajne i nadzwyczajne słuchały na wydziałach:

	osób
Na wydziale literackim	40
» » społecznym	24
» » przyrodniczym	—
» » gospodarczym	16

Co do uczenie wydziału artystycznego, to z pomiędzy 43 zapisanych:

chodziło na rysunki początkowe osób	8
» » » osób	17
» » » i malarstwo	11
» » » wieczorne	20
» » pejzaże	12
» » rzeźby	12

Uczennice hospitantki chodziły na następujące osobne przedmioty:

	zimą	latem
Biologia gosp.	I	—
Fizyczne wychowanie	—	3
Gospodarstwo w oborze	—	4
Historię filozofii	6	—
Historię Polski	7	4
Historię powszechną	15	10
Historię sztuki	14	11
Hodowlę drobiu	—	5
Hodowlę trzody	—	4
Język polski	I	—
Literaturę polską XIX w.	15	18
Literaturę powszechną	29	29
Mleczarstwo	4	—
Ogrodnictwo	12	11
Pedagogię	—	2
Pszczelnictwo	—	3
Przetwory owocowe	—	10
Rachunkowość	—	I
Rolnictwo	2	—
Zabytki polskie	11	12

Z pomiędzy 138 zapisanych osób było: izraelitek 36, ewangeliczek 2, reszta katoliczek.

Te osoby co do pochodzenia rozdzielały się w następujący sposób:

	zwycz.	hosp.	artyst.	razem
Galicja i Śląsk	35	48	41	124
Królestwo polskie	8	4	—	12
Zabór pruski	—	—	1	1
Węgry	—	—	1	1
	43	52	43	138

Kuratoria zwolniła od czesnego 4 uczennice zwyczajne na przeciąg całego roku. Zaś na wydziale artystycznym 2 uczennice były uwolnione na cały rok a jedna na półrocze.

D. Egzamina i postępy.

Z pomiędzy 37 uczennic zwyczajnych było zapisanych na dwa półrocza 26. Z tych 7 zdało roczne egzamina, a 19 składa je.

Biorąc za jednostkę osobę i egzamin, było na kursach w b. roku 317 egzaminów.

Wydano uczennicom razem 17 świadectw rocznych i 8 dyplomów. Oprócz tego wydano dawniejszym uczennicom 8 świadectw rocznych oraz 2 dyplomy. Ogółem zatem wydano 20 świadectw i 10 dyplomów w ciągu b. r. szkolnego.

Mianowicie otrzymały dyplomy:

Lindenbaumówna Gusta	1913/14
Winiarska Janina	» »
*Günzig Olga	1915/16
*Makówna Wanda	» »

Małe dyplomy z kursu gospodarczego otrzymały:

Czubkówna Zofia	1915/16
Korngoldówna Helena	» »

*) przed nazwiskiem oznacza, że dyplom wydany jest z odznaczeniem.

Łosiówna Janina	1915/16
Makówna Wanda	» »
Starzeńska Hr. Anna	» »
Troskiewiczówna Wanda	» »

Otrzymała świadectwo z ukończenia wydziału artystycznego:

Grotowska Janina.

Nagrody na wydziale artystycznym otrzymały:

Pierwszą: Reichówna Marya

Drugą: Barabaszówna Zofia

Fromowiczówna Marya

Komierowska Anna

Lekki Leokadya

Molkówna Stefania

Trzecią: Anczycówna Zofia

Angermanówna Jadwiga

Ciechanowska Janina

Czerna-Szwarcenberg Krystyna

Dembińska Halina

Fogelmanówna Julia

Hebenstreitówna Anna

Klipperówna Salomea

Ligasówna Stefania

Marsówna Zofia

Milanówna Natalia

Młodecka Irena

Ponikiewska z Sulimierskich Celina

Rostafińska Justyna

Stroffowa Ludgarda

Wacławikowa z Podobińskich Stefania

Kronika.

Skoro tylko lokal kursów mógł znów być oddany do użytku, po roku przerwy w naukach, otwarto wykłady 1915/16 roku. Z góry było wiadomo, że kursa muszą w tym roku szkolnym liczyć na uczennice pochodzące tylko z Galicyi. Było

wiele wątpliwości czy nawet i te będą mogły się zjechać w nie zmniejszonej liczbie. Z tego też powodu zapowiedziano otwarcie tylko jednego kursu. Musiał to być kurs II, ponieważ uczennice, które ukończyły przed wojną kurs I. musiały mieć możliwość ukończenia studjów i otrzymania dyplomów.

Zapisy przeszły najśmielsze oczekiwania. Uprzytomnijmy sobie że w r. 1913/14, według sprawozdania XV. było na kursach z Galicyi osób 84. W ubiegłym zaś r. szkolnym było wszystkich 138 z pośród których 124 z samej Galicyi ze Śląskiem. W stosunku tego do ostatniego pokojowego roku ilość uczenic stosunkowo zwiększyła się z 94 na 124 czyli przeszło o 13%. Jak na czasy jakie przeżywamy jestto dowód nadzwyczajnej żywotności kursów. W porównaniu z ostatnim rokiem czynnym było mniej artystek a więcej uczenic kursów naukowych. Tu znów nieco więcej hospitantek niż uczenic zwyczajnych.

W b. r. szkolnym rozwinął się wydział artystyczny. Rysunki i malarstwo prowadził prof. P. Stachiewicz a ujęcie ich w jednej ręce okazało się korzystne. Pejzaże uzyskały w osobie prof. B. Rychter Janowskiej osobnego profesora, na czem uczennice bardzo korzystały. Prof. L. Puget objął naukę, otrzymawszy osobną pracownię a napływ i pilność uczenic nie pozostawiała nic do życzenia. Zaokrąglił się kurs artystyczny skoro i początków rysunków oraz sztuki stosowanej udziela osobny prof. A. Gramatyka-Ostrowska. Zadaniem tego wydziału nie będzie kształcenie artystów malarzy. Po wojnie tylko najwybitniejsze talenta będą mogły znaleźć w tej gałęzi pracy środki do życia. Ale nie jedno jest pole pracy gdzie rysunek jest pożądanym. Jest on potrzebny przedewszystkiem jako środek ogólnego kształcenia. Wydział artystyczny będzie miał więc przedewszystkiem na celu kształcenie sił nauczycielskich.

Okazało się w praktyce że żądanie aby uczennice Wydziału artystycznego dawały na wystawę wszystkie swoje prace wykonane w ciągu roku jest niewykonalne. Owszem ponieważ niezamówione uczennice zbywały w ciągu roku najlepsze swoje prace przeto na wystawie miały słabsze i nieraz nie mogły otrzymać nagrody na jaką zasługiwały. W obec tego postanowiono że w miesiącu Maju wszyscy profesorowie dadzą ucze-

nicom ten sam temat konkursowy do wykonania i te ich prace muszą być wystawione. W przeciwnym bowiem razie uczennica mogłaby tracić prawo zapisywania się w r. następnym. Każda z uczenic przedłoży swemu profesorowi inne swoje prace wykonane w ciągu roku i niektóre z nich będą mogły być wystawione obok konkursowej pracy.

Prof. M. Szukiewicz ofiarował 30 fotografii do aparatu naukowego.

